

SALALAH

– den skimrande staden

TEXT OCH FOTO MARIANNE WESTERLUND

Följ med till Salalah, Omans näst största stad. Trots sin uppenbara potential är staden fortfarande ett ungt turistmål. Här kan man njuta av milslånga orörda sandstränder, kvällsmarknader med doft av rökelse och mystik och en vänlig befolkning som respektfullt möter sina gäster.

Ni västerländska kvinnor kan inte vara riktigt kloka, skrattar Fatima och skakar på huvudet. Er hy är så vacker och så förstör ni den med att sola. Varför gör ni så? Själv är Fatima, 21, alldeles vit i ansiktet. Hon har aldrig solat, heller aldrig badat i det tjugosju grader varma Arabiska havet ett par kokosnötkast bort. Vi står i en parfymaffär i Salalahs enda shoppingcenter Lulu, som slog upp dörrarna så sent som för tre år sedan. Skönhetskrämerna på hyllorna är många. Det som utmärker nästan alla är ordet "whitening". Varje dag smörjer Fatima in sig för att om möjligt få än vitare hy. En liten bit bort väntar hennes mamma, systrar och moster. Alla bär de en abaya, en långärmad svart klänning som släpar i marken när de går. Alla är de beslöjade i varierande grad, en så hårt att ingenting av ansiktet syns. Fatimas mamma bär burka, medan hon själv och systrarna visar hela ansiktet, bara själva håret är täckt. De är välsminkade, för våra svenska begrepp hårt sminkade. Senaste modet är att måla ögonbrynen breda och svarta och att låta dem gå ihop till ett M mellan ögonen.

Salalah betyder "den skimrande staden". Och visst skimrar den. Vitt är den vackraste färg omanierna vet. Nästan alla av de i iögonfallande vältvättade bilar man ser är vita. Även flertalet hus med sina platta tak är vita. Går man nära husväggen ser man mikroskopiska glasbitar glittra i solljuset. På kvällarna tänds tusentals gatlyktor i långa, glittrande pärlrader. Varje lykta i svart och

guld har kostat omräknat 25 000 kronor, pengar som betalats av oljeintäkterna.

Även merparten av de omanska männen är vitklädda. De bär långärmade fotsida dräkter, dishdashor, som närmast liknar stjärngosseskjortor. De är skinande vita och verkar alla nystrukna. Inte en fläck syns. På huvudet bär männen en rund pillerbuksmossa, en kumah, även den vit med broderier i varierande kulör. Det som skimrar mest i Salalah är dock ljuset. I det genomträngande solskenet syns hela tiden ett vitt dis som gör att himmel och förgrund träder fram. Landskapets bakgrund låter sig bara anas i fjärran.

Salalah är Omans näst största stad. Här bor runt 170 000 människor. I hela landet bor tre miljoner. Trots sin uppenbara potential är Oman ett ungt turistland. Man kan vandra runt i timmar utan att möta en enda västerlänning. På hotellet Crowne Plaza en halvmil utanför Salalah, bor förutom vi svenskar några få tyskar, ett par amerikaner och en liten grupp sydkoreaner. Övriga gäster kommer från andra arabländer. Mot kvällen – araberna håller sig borta så länge solen är stark – ser man dem sakta vandra längs stranden i sina långa klädnader.

Vitklädda män bredvid svartklädda kvinnor. En nästan överklig syn, som tagen direkt ur filmen Lawrence of Arabia, utgör de arabiska fullblod som spränger fram i galopp längs havet om kvällarna. I sadeln på de vackra djuren sitter turbanklädda ryttare. Under den vita dishdashan sticker

eleganta svarta ridstövlar fram. Kanske tillhör hästarna sultan Qaboos stall som ligger inte långt härifrån. Sultanen älskar arabhästar och äger hela sex hundra stycken trots att han själv inte rider.

Sultan Qaboos bin Said al Said, 74, kom till makten genom en statskupp 1970. Innan dess, när hans far regerade, var Oman ett av världens mest slutna länder. Inga turister släpptes in, flickor fick inte gå i skola, radio och teve var förbjudna. Omanierna bodde i grottlignande bostäder i bergstrakterna och det fanns inga vägar. Fram tog man sig på kamelryggen. Sultan Qaboos startade oljeutvinningen och påbörjade landets modernisering. Han har betydande makt, demokrati finns bara till viss del. Trots detta är sultanen populär.

Omanierna betalar ingen skatt, all sjukvård och utbildning är gratis, arbetslöshet existerar knappt. Kriminalitet existerar knappast heller, trots att man kan köpa både svärd och gevär på gatan. I Oman finns bara två fångelser och de är inte ens halvfulla. Salalah är en idealisk semesterort för par och barnfamiljer. Men glöm festande och nattliv. Det existerar inte.

– Om man är ung och vill gå ut och roa sig på kvällen är Salalah fel plats, säger Adam Burnes, en ung flottist på permission i staden några dagar.

– Det finns inga ställen att gå ut på och alla tjejer är ju beslöjade.

Hans kompis, Colin Swift, tycker det är trist att det inte går att köpa en öl till maten på någon av alla de små indiska eller libanesiska matställen. Ölen får vänta tills de kommer hem till hotellet, där det är tillåtet att sälja alkohol. Trots det, tycker båda att Salalah känns både trevligt och vänligt.

– Det här är ett idealt ställe för en romantisk semester, säger Adam. Jag skulle absolut kunna åka hit med min flickvän och bara njuta och vara tillsammans.

Vi avhandlar en stund de milslånga vita sandstränderna, ett kök med mycket färsk frukt och grönsaker. Pinfärska bananer och kokosnötter, papayor och ananas kan man köpa för en spottstyver längs gatan. Lägg därtill en sammetssvart stjärnbeströdd ökenhimmel, dromedarer, delfiner och ett rikt fågelliv. Och inte minst, en vänlig, hövlig befolkning. Glöm alla de påträngande försäljare man möter i vissa Medelhavsländer. Här lämnas man som turist respektfullt i fred.

Salalah är heller ingen shoppingstad.

Inget av de jättelika köptempel man finner i exempelvis grannlandet Dubai hittar man här. I gengäld finns flera souker – marknader – där man i timmar kan vandra runt, helt ostörd, och bara njuta av färger, dofter och mystik. Den största av dem är Hafa Suq, kvällsmarknaden.

På det lilla torget sitter turbanprydda män och samtalar avslappnat över en kopp rykande hett te. Kvinnor och män vandrar sakta omkring, bildar svartvita klickar bland de färgsprakande stånden. I takt med att mörkret faller tänds belysningen i de små affärerna. Snart sveper doften av rökelse in gränderna, förtätar magin.

Rökelsekåda, frankincense, en tusentals år gammal handelsvara som betingat högre priser än både olja och guld, säljs överallt. Handeln tar långsamt fart. Från stånden bjuder svartbeslöjade kvinnor ut sina varor; vackra sjalar, rökelse, parfymade oljor. Många män köper parfym till den tofs de alla bär hängande från halsen. Då och då luktar de på tofsen eller svänger den runt, runt om de ser en vacker kvinna. Så flirtar man i Oman. Några gator längre bort ligger herrskrädderierna och modebutikerna för damer. Fast ordet modebutik känns fel. I affär efter affär säljs de svarta abayorna, alla ser mer eller mindre likadana ut. För en svensk är synen exotisk. Men varför är de så långa? De blir ju smutsiga av allt släpande i marken.

– Jo, visserligen, säger Maryam, som arbetar i en butik. Men klänningarna är så långa av tradition. Förr när vi bodde uppe i bergen och männen var borta, sopade de långa abayorna bort fotspåren efter

kvinnorna i sanden. Det fick dem att känna sig säkra.

I en affär hittar jag bröllopsklänningar, röda eller vita, fulla av glittrande stenar. Synen av den svartklädda kvinnan i burka som betraktar en strålände prinsesskreationen känns minst sagt överklig.

Vad var då det bästa med resan till Salalah?

Utän tvekan känslan av absolut avkoppling. Av att helt och fullt kunna vara i nuet. De timslånga vandringarna längs havet, längs en sandstrand som aldrig tog slut. Känslan av ljumma vågor som om och om igen sköljde in över benen. De många fåglarna, gluttsnäppor, måsar och vita ägretthägrar, stående i vattenbrynet spanande ut mot horisonten. Och ljuset. Vitt, omslutande och skimrande.

